

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felügyelő bizottság: Dr. Brájner Lajos.

Előfizetési árak?

Égés évre ———— 22 Bk.
Félévre ———— 12 Bk.
Negyedévre ———— 8 Bk.
Egy órá ———— 1 Bk.
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Aszonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Magyarországi Híradó

Posta- és Távközlési Minisztérium.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam. 280. szám.

Kedd, december 7.

„Scholae Piae Pauperum.“

— A piaristák ünnepe. —

Mikor — szent-Máté evangélioma szerint — az, ki „profétánál is nagyobb“ volt: Keresztelő Szent János megkérdezte a Názáretitől: „Te vagy-e az eljövendő vagy mást várunk?“, Jézus felelően, mondá a kérdezőknek: „Elmenvén, jelentsétek Jánosnak, a miket hallottatok és láttatok: „A vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok tisztulnak, a siketek hallanak, a halottak föltámadnak, a szegényeknek az evangéliom (az üdvigéje) hirdettetik —“

Arról kellett megismerni azt, akit vártak, hogy a szegényeknek az üdvigéje hirdettetik!

Oh szegények! addig nektek az üdvigéit sem hirdették!?

Nem. Sőt még ezután sem mindig és mindenütt.

De az Ő igéi el nem multak; az eszme sorsa ez, az eszme feltámadott.

Folyó évi december hó 8 án ünnepli a kegyestanítórend a vezetése alatt álló iskolákkal és a nevelés-tanítás minden igaz barátjával együtt háromszáz éves emlékét a legemberségesebb eszme diadalának a legridegebb embertelenség közönye fölött.

A forrongással teli XVI. század végén (1597) egy spanyolországi származású pap Rómában a szegény gyermekek vallásos és tudományos nevelésére és tanítására iskolát nyitott a maga szerény lakásán még a lakásnál is szerényebb címen: „Scholae Piae Pauperum“ — „Szegények ajtatos iskolája.“

Ingyenes iskolája.

Voltak már akkor is vallásos és tudományos szellemben nevelő és tanító intézetek; csak hogy ezekben — szokás mondás szerint — pénzért árulták az igazságot, a tudományt, s csak az előkelők, nemesek, pénzesek lehettek osztályosai a szellem kincsének, de a szegények, a mindenkitől elhagyott árvák, a senki gyermekei nevelkedhettek az utak porában, a szennyben, a szemétnél; ... s mivé?

A „Szegények ajtatos iskolája“ az isteni gondviselés segítségével csodálatosan rövid idő alatt változtatott a kor szellemének rideg közönyösségén.

Míg mások figyelmét a világot felforgató harcok foglalák le és nem törődtek a megújuló idők reményeivel, Kalazanti Szent József lelke előtt az idők megújulásának képe lebegett, győzelem, a mely meggyőzi a világot: felemelni a porba tiprott embert lelki tudatlanságának sötétségéből emberi jogának tiszta világosságára, újjá alkotni a legnemesebb küzdelemre az elsilányított emberi nemzedéket. Bátran szembeszállott az elítéllettel, a kiváltsággal, az önzéssel — és győzött, győzött még azokon a viszályokon is, melyeket a különben hozzácsatlakozók állhatatlansága, korlátoltsága, nagyravágyása és rosszlelkűsége támasztott ellene. Még életében összedölni látta a szerzetet, melyet alapított az üdvözítő eszme valószínűsítésére, mégis rendületlen hittel és megdicsőülten szállott sírjába, mert Istenben vetett bizodalomban nem csalódhatott: rendje csakhamar phoenixként terjesztette ki szárnyait, áldást vive sok nemzet magzatának, jövőjének.

Eleinte maga ápolta, táplálta, nevelte, tanította a szegény gyermekeket, a nyomor piszkos porontyait, de csakhamar hozzá hasonló magasb elmék s mélyebb szívek áldozák fel vagyonukat, testi és lelki erejüket Kalazanti eszményének szolgálatára a szegények iskolájából az áhitat és tudomány oly fénye áradott ki, hogy a legmagasabb egyházi és világi előkelőség ámulatát, rokonszenvét és jóakarátát ép úgy fölkelte, mint a legelhagyatottabbak, még a legismertebbek bizalmát is.

Az ujkori népnevelés első apostola Kalazanti Szent József.

Szenvedések borították életét, méltán nevezik életirói keresztény Jób-nak; de 92 évre terjedő életének nagy munkájában utolsó lehelletéig híven kitartó maradt. 1556. szeptember 11-én született Spanyolország Aragonia tartományának Petralta városában, a Calazanz-várról nevezett régi nemes családból. Pappá szentelte 1583. december 17-én az urgelli püspök. 1587-ben az urgelli egyházmegye püspöki helyettese volt. Élete a legegyszerűbb és legszigorubb. Vagyonát pazar kézzel osztogatja a szegények között, mert legfőbb élvezete, ha jót tehet az emberekkel.

Harminczöt éves volt, midőn hazáját elhagyva Rómába ment. Mint pap megismerte már kora társadalmi életét; legjobban fájt neki, hogy a népről, a nyomorult népről mindenki megfeledkezett.

Apostol kellett a népnek, a ki kiragadja lelki szolgaságából: vallásérkölcse és ismeretekre tanítsa.

Rómában — 41 éves korában — jött tiszta tudatára nemes hivatásának, melyben aztán még ötven évet tölthetett.

Ingyenes iskolát a szegényeknek! A köznép anyagi és erkölcsi nyomorán az új nemzedék vallásos, erkölcsös és tudományos képzésével segíteni! A tehetség nem az arisztokrácia kiváltsága. A kik e demokratikus elvnek tettekben hatalmas kifejezést adtak, azok között az elsők egyike Kalazanczius.

1597. őszének végén megnyitotta iskoláját. Mindjárt az első héten száznál több gyermeke volt s számuk egyre szaporodott.

Egész Róma csodálta már a kegyes iskolák növendékeinek fegyelmét és jámborságát. Nevezetes, hogy a mindenki által megvetett és üldözött zsidók meggyökerezett elítéléteik dacára is a kegyes iskolákba kezdték küldeni gyermekeiket, a hol azokat testvérekül fogadták.

De föltámadt ellene az ádáz irigység s vele a gyűlölet s ez még akkor sem enyhült, midőn VIII. Kelemen pápa Kalazanti társulatát (1600 óta Congregatio) a szentszék védnöksége alá helyezte. Mégis V. Pál pápa 1617 március 6-iki bullájával congregatióvá emelé Kalazanti társulatát, 1621 ben pedig XV. Gergely pápa szabályozott papok (clerici regulares) címmel szerzetté. Kalazanti a szerzetesi öltönyt 1617. március 25 én vette fel s családi nevét elhagyván, magát a Boldogos Szűzről „Josephus a Matre Dei“ nevezte.

Mióta Szent Benedek rendje meghódította a barbárok által elpusztított Európát, azóta nem terjedt el szerzet Oly bámulatos gyorsasággal, mint a kegyesrend Olasz-, Spanyol-, Német-, Morva-, Lengyel és Magyarországon.

De az egyre növekedő ádáz irigység és gyűlölet muló diadala megkeserítette a szent öreg egyetlen életörömét: 1646-ben X. Inceze pápa a kegyesrendet megfosztotta szerzeti rangjától. De ő még ekkor sem csüggedett el; bizott fiaiban, és nem csalódott bennök.

„Igyekezetek — írja utolsó levelében (1648 aug.) — fentartani a legszigorubb rendet magatok között és a lehető legjobb karba helyezni iskoláitokat. Reményem az, hogy az Ur, ki bennünket levert, életre fog ismét kelteni.“

Ugyanezen hó 25-én reggeli 5 és fél óra kor minden halálküzdelem nélkül, megáldva körülötte álló fiait, Jézus nevét háromszor mondotta és csöndesen jobblétre szenderült.

A gyász híréből egész Róma visszahangzott: „A szent férfiú meghalt!“

A boldogítat megdicsőítette XIV. Benedek pápa 1748. aug 7-iki brevéjével, kihirdetvén boldoggá avatását, XIII. Kelemen pápa pedig szentté avatta 1767-ben.

Ekkor már a kegyesrend ismét szerzeti rangra emelkedett és szerte virágzott.

A tetszhalott csakugyan feléledett és él és gyarapodik a legszentebb emberi munkában.

Háromszáz éves működése alatt bőven volt része szenvedésben és elismerésben.

Kalazanti regeneráló eszméinek a huszadik század küszöbén is vannak rokonszellemtől zászlóvivői.

Főnállása mély nyomokat hagyott azon országok művelődés- és irodalomtörténetében, melyekben elterjedett.

Szinte büszke gyönyörzettel mondhatjuk, hogy a rend Magyarországon élte legszebb éveit, hol ma is 24 rendháza van, 390 taggal; tanítanak pedig 15 fő-, 8 kis-, 1 nagygymnasiumban, 4 elemi iskolában és egy tag a vakok országos intézetének igazgatója.

A rend vezetése alatt közoktatásban részesült a lefolyt 1896—97-ik tanévben 8760 tanuló. Legnépesebb volt a szegedi főgymnázium 806 tanulóval és 21 kegyesrendi tanárral.

Legrégibb háza a podolini (melyet a szent öreg 88 éves korában még meglátogatott) 1546-ból, legfiatalabb a nagybecskereki 1846-ból.

A rend legidősebb tagja Faeth Alajos, ki (1873—1877) nagybecskereki házfőnök és gymnáziumi igazgató is volt.

A neveléstörténet nagyon hálátlan volt Kalazantival szemben.

Ő a gyakorlati szeretet és nevelés mestere volt. Irodalmi hagyatéka nem nagy, de fölötte becses.

Legérdekesebb műve rendjének alkotmánya.

Szerzetes rendjét a keresztény nevelés állandósítására alapította és ő az általános népnevelés első megtestesítője. Áldás emlékére!

Josipovich miniszter lemondása. A M-g. szerint Josipovich tegnap beadta lemondását. Utódjainul emlegetik Cseh Ervint és Popovics eszéki főispánt.

A cseh-német nyelv-kérdés. Prága, dec 6. A Politika mai esti lapjában Bécsből a következőket jelenti: Az ifjúságek kijelentették, hogy a nyelvrendeletek módosításának azt az alapját, hogy Csehország nyelvilag három részére osztassék, elfogadhatónak tartják. Részletek erről a tárgyról nem állanak még rendelkezésünkre, de a leghatározottabban jelenthetjük, hogy a többség pártjai és főleg az ifjú csehek és a cseh nagybirtokosok a németekkel szemben a legmesszebb menő engedékenységet tanúsítják. Ezen a határon már túlmenni nem lehet. A helyset ma még változatlan.

Az új javaslat.

Nagybecskerek, december 6.

(—s) A kormány benyújtotta javaslatát az önálló rendelkezésre nézve.

Közjogi szempontból mindenki teljesen korrektnek, hazánk jövő gazdasági fejlődésére nézve pedig hasznosnak és előnyösnek találta — sőt amennyiben a korona és Ausztria részéről benne van az elismerése annak, hogy Magyarország gazdasági és pénzügyi téren bármikor önállóan is intézkedhetik, valóságos vívmánynak tarthatjuk s érdemül róhatjuk fel Bánffy-nak, a ki azt megszerezte.

Azt lehetett volna hinni, hogy a függetlenségi párt, mely láttatlanban határozta el a kíméletlen harcot a javaslat ellen, megismerkedve annak korrekt és előnyös tartalmával s különösen eloszlata látván azon aggodalmát, hogy e javaslatban nincs meghatározva az az időpont, melyen belül a kormány köteles lesz benyújtani a definitív önálló rendelkezésre vonatkozó javaslatát — felhagy a harccal s álláspontját módosítja a javaslat szerint.

Ez azonban hiu ábránd a függetlenséggel és Justh Gyulával szemben, mert nekik ugyan teljesen mindegy, így vagy úgy, vagy amúgy hangzik-e az a javaslat, nekik az csupán egy alkalom, hogy önző pártérdekeiket, rövidlátó ellenzéki szellemből s mások sikerei miatti irigykedésből, harcba vigyék, nem törődve sem az igazsággal, sem az ország és a nép érdekeivel, melyet képviselnek.

Miután a mai ülés végén Bánffy báró benyújtotta az önálló rendelkezésről szóló javaslatát, Kossuth Ferencz rögtön indítványt jelentett be holnapra, mely értesülésünk szerint arra irányulna, hogy küldjön ki a ház egy 60 tagú bizottságot, mely e javaslatot tárgyalná, azaz e javaslat, eltérően a rendes szokástól, nem az illető szakbizottságban — mely ezuttal a pénzügyi volna — tárgyalassék.

Ezenkívül azt a követelést is tervbe vették még, hogy a javaslat az osztályokhoz utasíttassék.

Erre ugyan a házszabályok megadják a lehetőséget, de a ház, mint célra nem vezető, 30 évi gyakorlat alapján mellőzte ezen intézkedést, mivel a javaslatoknak a plenum előtt való alapos tárgyalására nézve hasonlíthatatlanul nagyobb garanciát nyújt, ha előzetesen nem az osztályok,

de a szakbizottságok tárgyalják azokat. Harminc éves parlamenti gyakorlat tapasztalata erre vezetett, az osztályokat tehát mellőztük, most azonban Kossuth és Justh ki akarják ázni a házszabályok ezen antikvált intézkedését s azon vanak, hogy ezen a réven legalább három napra terjedő házszabály vitát provokáljanak.

Ez az obstrukció és a botrányok kezdete.

Jó — csak kezdjük, ámde a szabadelvű párt nem Badeni széthúzó többsége, nem az egymásra féltékenykedő, csak engedményekért hü conglomerat társaság, a szabadelvű párt összetartó, fegyelmezett tábor, mely a haza javát s a parlament méltóságát és hírnevét tartván szem előtt — si fractus illabatur orbis — meg fogja védeni azt a botrányoktól s a rakoncátlan szélbal hazafiattól támadásaitól.

Ebben az egész osztatlan közvélemény támogatja a kormányt és pártját, melyet e harcban mint gazdasági és pénzügyi érdekeinek védelmezőit üdvözöl.

HIREK.

Tájékoztató.

December 8. A piaristák ünnepe.
December 9. Rendkívüli megyei közgyűlés.
December 12. R. K. hitközségi ülés.
December 13. Közigazgatási bizottság.
December 27. A „Dél-m. tanítóegylet” választmányának ülése.
Dec. 31. Az olvasókör szilveszter-estéje.
Január 8. Izr. négyzet bálja.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Gefferth Elek bajai kir. járásbírói joggyakorlót a nagyszentmiklósi kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Hymen.** Lászlóffy János óbányai közéleti jegyző eljegyezte özv. Armbruszt Péterné leányát, Gizellát.

— **Művészestély Nagyikindán.** Nagy kikindáról jelentik nekünk, hogy a mensa academica javára rendezett művészestély tegnap este fényesen sikerült. A hangversenyen közreműködtek Jássai Mari, a Nemzeti Színház nagynevű művésznője, Somogyi B. Carola, a kiváló operanékesnő és Somogyi Mór, az ország egyik legelőkelőbb zongoraművésze. Az estély iránt már napokkal ezelőtt óriási volt az érdeklődés s Nagyikinda intelligens közönsége az utolsó helyet is elfog-

lalta tegnap este. A műsor egyes számai pompásan sikerültek, de a legnagyobb hatást mégis Jássai Mari érte el a „Jehová”-val, a melyet senki sem tud úgy elszavalni, mint ő. A mérsékelt helyarából befolyt összesen 897 frt, a melyből levonva a kiadásokat, marad 95 frt 80 kr. Ezt az összeget a város kiegészíti 100 frtra s felküldik a Mensának. Az estély rendezése körül a „Torontáli Közlöny” szerkesztősége fáradozott s különösen annak buzgó szerkesztője dr. Kiss Károly.

— **Tanítógyűlés.** A délmagyarországi tanító egylet választmánya december hó 27-én Nagy-Becskereken a községi elemi népiskola épületében rendes választmányi ülést tart.

— **Berlini szalpap a becskerekai kerékpáros nőkről.** A „Die Radlerin” című berlini sportlap „Gallerie graziöser Radlerinnen” cím alatt a világ minden országából hozza a legfessőbb kerékpárosnők arcképeit. A nagybecskerekai kerékpáregylet hölgytagjai címen lelkesült cikket ír a becskerekai kerékpáros nőkről s egyben közli Daniel Ferencné és özv. Orsó Mátyásné urhölgyek pompásan sikerült arcképét, nemkülönben a csoportfelvételt.

— **Végzetes kardpárbaj.** Tegnap délután megirtuk már röviden azt a párbajt, melynek hősei a Bácskában vesettek össze s Torontálban verekedtek meg. As esetről ma a következő bővebb értesítést nyertük: Zentán december 2-án Szesztrics Milán postahivatali gyakornok és Mórica Gyula betétszerkesztési díjak társaságban összeszólalkoztak, amiből állítólag tettelegesség feljődött. A becsület reparálására párbajt kellett vívniok, ami a közeli Csóka községben délután egy órakor meg is történt és pedig oly szerencsétlenül, hogy Mórica kardja Szesztrics jobb karján az összes izületeket átvágta, minek folytán jobb karját a felső karosont elfűréselésével amputálni kellett. Móricaon könnyű sérülések estek. A városban nagy a részvét a szerencsétlenül járt fiatal ember iránt, aki csak két napja kapott értesítést arról, hogy kinevezték postatisztáé. Most a városi kórházban ápolják, ahová távirati értesítés folytán anyja — a titeli postahivatali főnök neje — megérkezett. Szesztrics állapota a nagy vérvesztés következtében válságosra fordult és orvosai nem bíznak felgyógyulásában.

— **Egy cigaretta miatt.** Módoáról írják, hogy Reitter Lénárd borkereskedő egyik inasa életveszélyesen megszurta a vele egy műhelyben dolgozó legényt. Az inasgyerek ugyanis cigarettát lopott a leánytól, a ki zokon vette a dolgot és alapon felképezte a bőrös tanoncot. A fiu erre hirtelen felkapott egy suszterkést és a főlebbvalója hasába döfte, asután elszökött. A csendőrség nyomozza.

A „TORONTAL” tárczája.

Megbocsátott.

(Don Arcalos levele donna Valenciához.)

Mikor bucsusoraimat Önhöz intéztem, feledhetlen szép donna, arra kértem, hogy vigasztaljon néhány szóval, avagy csak egygyel is: hogy megbocsátott.

Alig találok szavakat csodálkozásom kifejezésére, amiért ezt megtette. Bizony elhatározás kell ahhoz, hogy egy annyira tartózkodó aszony mint Ön, levelet írjon s még hozzá egy olyan embernek, kihez a legparányibb barátság vagy rokonszenv sem fűzi. Őszinte szívből megköszönöm ez áldozatot, melyet méltányolni tudok, de azért nem örülök ennek a levélnek. Mert én arra kértem, hogy csak akkor írja meg nekem ezt az egy szót: „Megbocsátok”, ha nem kívánja tőlem azt, hogy örökre lemondjak arról, mikép ismét beletekintsek az Ön szelid, édes kék szemébe.

Ön többet is írt, mint amennyire én kértem. Levele így szól:

Megbocsátok. De ne beszéljen többet erről a dologról.

Rövid és mégis oly szomorú. Távól hazántól, el-elcsátalok a morgó tenger partján és elgondolkozom, vajjon miért is felelt nekem. Hiszen ennek nem kellett meglennie. Ha nem felel, senkinek sem tartozik vele számolni. Jóságos

szívére mutat, hogy mégis tolat fogatt, megvigasztalándó egy embert, ki Önek semmi.

Pedig ha tudná, hogy mennyire nem vigasztalnak meg e sorok. Olajat öntött a tüsre, mely annál hevesebben lobog szívemben s ahl tartok tőle, hogy megemészt.

Erre Ön, szépséges donnam, nem gondolt. Látom magam előtt, mint készült napokon át erre a levélre. Tán a gombjain is kiolvasta: Irjak-e, ne írjak? S mert véletlenül pártatlan volt a gomb azon az új ruhán, mely Öt meg a rendesnél is szebbé teszi, hát megfogadta a sors tanácsát és leült írni. Hidegen és nyugodtan, minden szenvedély nélkül. Az írása oly tiszta, oly olvasható, hogy egy percig sem lehet arra gondolni, hogy kijött rendes sodrából, mikor e sorokat írta. Szeretreméltó, udvarias és hideg, mint Ön, bájos Valencia. Nem hiszem, hogy rózsás arca, melynél üdöböt egész Portugáliában hasztalan keresnék, egy percre is kipirult volna. Minek is? Azért irt levelet, mert jóságos gondolkodása úgy parancsolta, a szívének ehhez a dologhoz semmi köze. Meg akart vigasztalni, ennyi az egész. Hogy nem sikerült, az már nem az Ön hibája. Asas, álljunk meg egy percig. Ha nem irt volna nekem, nem tépi szét illuzióimat. Itt távol hazántól, a hova csak ritkán hat el egy-egy hírecke szép Portugaliáról és tüzes szemű hölgyeiről, egy képzelt világban élek. Teljesítem a hivatásomat, testileg Cuba szigetén vagyok, de a szívem, a lelkem, a gondolatom az ott van Granadában s mikor esten-

kint fáradtan és kimerülten letesszem a tolat, oda képzelem magamat a granadai sétatérre és Ön mellett lépkedek, várva, mikor intési úgy, hogy egy bizalmas szót mondjak Önek. Pedig jobb volna erre nem gondolni. Mert abból láttam újból és újból, mennyire vagyok Önek környös, hogy sohasem ragadta meg azt az alkalmat, melyet én oly gyakran rendeztem el a legügyesebben, nem igyekezett velem sem előremenni sem hátramaradni, mert attól tartott, hogy pió fülébe sugom: „Nem tudlak elfeledni.”

Most sem akarok többet mondani, imádoott donna Valencia, mint ezt a három szót. Köszönöm, hogy megbocsátott, de annak a kérésnek, hogy a szívemről ne beszéljek Önek, annak nem tudok megfelelni.

Ugy lehet, hogy visszatérek hazámba, talán nem Granadába, hanem Cartagenába vagy Nevadába. Szeretném ha sohasem látnám viszont, pedig hiu ábránd, mert hiszen mégis csak azért térek vissza, hogy az Ön közelében legyek, hogy lássam bájos piros arát, melyre a szépség istennője festett piros rózsákat, halljam kedves hangját, melynek édes csengését itt is hallani vélem a madár dalolásában s a fák susogásában.

Es sejtem végzetemet. Ismét ott leszek közelében, mert nem tehetek másképen, mint a pillék nem tudnak ellentállani annak a vészdelmes vonzalomnak, mely a gyertya lángjához húzza. Es megtörténhetik ismét, hogy egy társaságban hörpintjük a tüzes bort, mely az Ebro partján termett, s a bor, mely mindig az igazságra

Gyilkosság a boltban. Megirtuk a minap nagysejtmiklósi levelezőnk értesítése alapján, hogy Velcsov Gusztáv öbensenyi fiatal kereskedő vadászaton véletlenségből agyonlőtte Tuturilov Pétert. A véres eset azonban nem úgy történt, mint azt Velcsov a csendőrségnél történt jelentkezésekor előadta. Ezt a mesét letartóztatása után visszavonta s töredelmesen bevallotta, hogy Tuturilov Péter bolgár legényt a kereskedésében lőtte agyon. Tuturilov ugyanis valamit vásárolt Velcsovnál, ki a fizetés alkalmával többet talált visszaadni, a mi után összeszólalkoztak. Eközben Tuturilov arculőtötte Velcsovot, a mire ez annyira felháborodott, hogy a falról a fegyvert lekaptá ezzel a szóval: ezért meghalsz! rálőtt. Tuturilov minden jankiáltás nélkül összeroskadt. Tuturilovot a lövés éppen nyakán érte; összeroskolt a géjét, a főereket, rögtön halált okozva. Velcsovot beszállították a nagykikindai törvényszéki fogházba.

Jótekonyság. A jótekonyság egyesületének f. évi november és december hónapokban 47 szegény között 185 frtot osztott ki, a népiskolai levelesatú intézetnek 15 frtot adományozott s elhatározta, hogy karácsony alkalmából 21 gyermeket fog teljes téli ruhával megajándékosni. A ruhakiosztás karácsonyfa-ünnepélyvel lesz egybekötve, mely f. hó 21-én fog d. u. 3 órakor a kisdudorodában megtartatni. A karácsonyfa-ünnepélyhez dr. Grandjean József 5 frt'at, Napolta Agostonné 5 frttal, Stageschmidt János 30 méter szövettel, Kokits Luna és Weiss Isidorné számos gyermekjátékkal járultak, kiknek a jótekonyság egyesület az uton is meleg köszönetét fejti ki.

Gyilkos buzatolvajok. A délvidéken az utóbbi időben félelmes módon szaporodnak a betörők; többnyire élelmi szereket cipelnek el, de szembeszállanak az emberekkel is, ha érdekeik megóvásáról van szó. Dolovai levelezőnk írja, hogy ott a napokban felkereste Vukossávyev Dusan jómódu gazda magtárát néhány komozott arcu gazember. A gazda éppen aludni készült, mikor a kutyák ugatása folytán figyelmessé lett a szjra s husángot kapva a kezébe, kiment az udvarra. A szép holdvilágos éjszakán astán kényelmesen kivethette az egyes alakokat, a mint a busával telt magtárt dősmálják. Első ijjedtében Vászó nevű fiát akarta segítségül hívni, de alig hangzott ajkáról a „Vászó“ kiáltás, mikor lövés dőrdült el s Vukossávyev holtan rogyott össze. A gyilkosok elmenekültek s a csendőrség, mely fáradságot nem ismerve nyomoz utánuk, ezideig nem volt még képes elcsipni őket.

Allatbetegségek. Szerb Klári és Mokria községekben megszűnt a sertésvész s így mind két község feloldott a zár alól. — Magyar-Czernyán viszont fellépett a marhaállományban a száj- és körömfájás, a minek következtében a szar elrendeltetett.

hevit, engem is arra bír, hogy Önnek elmondjam mennyire szeretem igazán, őszintén és önzetlenül. De vajjon mit szól Ön mindezekhez, donna Valencia? Ugye haragszik, hogy nem fogadtam meg tanácsát? Nem akarja, hogy visszatérjek és Önnek szerelemről beszéljek? Tudom és érzem mindezt, hogy így van és mégis... valami ellenállhatatlan tüverő, mely az Ön szemében lakik, visszassólít, mert boldoggá tesz az a tudat, hogy a közelében lehetek s a szeméből olvashatom azt, hogy — Önnek semmi sem vagyok.

Ugy van, visszatérek, s ha csak el nem nyel a tenger sirja, nemsokára ott leszek Granadában, hogy megismételjem azt, a mit a holt betűre kellett bisnom. Van-e bátorsága, sirig imádott donna, meghallgatni a mit mondani akarok? Megbocsát-e nekem, hogy újból vétkeztem Ön ellen e szerelmes szavakkal? Oh mondja! megbocsát-e nekem, kinek rideg életében az a két sor irás, mit várok, az egyetlen napsugár, mely áttör a fellegeken.

Szép Portugália kék ege tegye Önt boldoggá a jövőben is, feledhetlen szép donna Valencia.

Mercédes Lobregas.

Tűzek. Ma reggel kéménytűz ütött ki a szerb ovodában. Kár nincs. — Bégaassentgyörgyről jelentik, hogy ott tegnap délután nagy szélvész n tűz ütött ki, mely könnyen végetessé válhatott volna az egész községre nézve. Eddigelő ki nem derített okból kigyulladt a csendőrségi laktanya istállója s csakis a Dániel Ferenc főszolgabíró vezetése mellett folytatott megfessített mentési munkálatoknak lehet köszönni, hogy néhány szalmakaszalon, egy pajtakerítésen és kisebb mennyiségű takarmányon kívül kár nem esett a vésses elem áldosataul. Lányeges kár nincs.

Közgazdaság.

A torontáli h. é. vasutak igazgatósága vasárnap délelőtt dr. Dellimanic Lajos alispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Rónay Jenő, gróf Bethlen Miklós, Poroszkay Béla, Rónay Ernő, Csávossy Gyula és Béla, Kovách Agost, id. Daniel Pál, Ráczy Gyula, Enyedy Károly, Tallián Jenő, Mattanovich Adolf igazgatósági tagok és Csávossy Ignác, Braun Vilmos, Steinitzer Géza felügyelő bizottsági tagok.

Az ülés főtárgya az 1898. év költségvetése volt, melyet következőleg állapítottak meg:

Kiadások.	1896. évi kiadások	1897. évi előirányzat	1898. évi előirányzat
A) Személyzeti kiadások.			
Igazgatási szolgálat	78015	79530	79840
Pályafentart.	26820	25610	31550
Pályafelügyel.	31801	33990	44520
Távirda	1324	2880	3600
Allomási	101325	100640	116580
Vonatkiéret	35143	38200	42730
Vontatási	47662	51600	60150
Műhely	10925	16740	15030
Anyagszertári	1834	2380	3750
Összesen .	334853	351570	397810
B) Dologi kiadások.			
Igazgatási szolgálat	33333	16650	22500
Pályafentart.	7674	5300	6900
Pályafelügyel.	2567	2210	2890
Biztonsági és jelzési berendezések . . .	1106	880	1100
Alépitmény	8468	12720	17040
Felépitmény	97848	79210	94720
Magas építvány . . .	11015	7950	11200
Távirda berendezés	7386	6050	9100
Allomási szolgálat .	47232	62100	68210
Vonatkiéret	3214	4400	5100
Vontatási szolgálat	97371	83630	99300
Műhely szolgálat . .	21170	23150	18270
Forgalmi eszközök fentartása	49780	56000	63600
Anyagszerkezései . .	83439	63100	74150
Pályaudvarok közös használata	19812	14400	48600
Tulajdonkép nem üzleti és rendkívüli kiadások	79711	32260	49000
Összesen .	562132	470010	591680
Ebből megtérül a temesvár-módsi vasut által			104800
Marad kiadások összege	896985	821580	884690

A refakciákat a tavalyiakhoz képest fogadták el.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 7-én.)

Budapest, dec. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésének első szónoka Kossuth Ferenc volt, ki azt indítványozza, hogy utasítsák a miniszterelnök törvényjavaslata az osztályokhoz. Kételkedik benne, hogy a javaslatból valaha törvény lenne s ki mondja, hogy fölösleges nekünk Ausztria után szaladnunk. A függetlenségi párt a personális unió alapján áll s ez elvért minden erővel küzd. Szónok apellál a

többségre s felhívja a Házat, hogy hassználja fel az alkalmat; az ő pártja mindenkor megóvja a parlament tekintélyét, de teljea erővel megvédi Magyarország jogait is. (A baloldal percek hosszáig tündetőleg éljenéz. Bánffy báró miniszterelnök sokáig nem juthat szóhoz. A lárma végre elcsöndesedik.)

Bánffy báró miniszterelnök kijelenti, hogy mivel a javaslat nem tartalmaz egyebet, mint a status quo fentartását (Felkiáltások a baloldalon: éppen ez a baj!) és mivel a provizórium javaslatot szintén csak a pénzügyi bizottság tárgyalta, a javaslatot is egyedül csak oda kell utasítani. (Tetszés jobbról.)

Bartha Ödön indítványozza, hogy utasítsák a javaslat egy ad hoc választandó bizottsághoz.

Olay Lajos az igazságügyi bizottsághoz kívánja a javaslatot utasítani.

Pichler Győző a függetlenségi indítványt támogatja.

Asbóth János szintén az ad hoc bizottságot indítványozza.

Lukács Gyula és Holló Lajos elfogadják Kossuth javaslatát.

A vitát csütörtökön folytatják.

Hírlapíró és katonatiszt.

Budapest, dec. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Izgalmas jelenetnek volt szemtanuja tegnap este a debreceni színház közönsége. Szlávi honvédhuszárhadnagy hangosan beszélgetve zavarta az előadást, a miért odaszólt hozzá Mérő Béla hírlapíró, a „Debreceni Ellenőr“ munkatársa, hogy csöndesebben is viselhetné magát. Szlávit a rendreutastás olyan dühbe hozta, hogy kardot rántott és a közönség szemeláttára összekaszabolta Mérőt. Az eset nagy szenzáció tárgyát képezi és a hadbíróóság előtt nyer folytatást.

A tőzsdéről.

Budapest, dec. 7. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat lanyha, forgalom hiányzik, az árak változatlanok. — Köttetett: Roza tavaszra 9:50— 9:54 Buza márcz.-április 11:96—11:97 Tengeri május-junius 5:50— 5:51 Zab 6:45— 6:46

Városi színház.

N. Beoskere, ma kedden 1897. dec. 7-én Fűredi Károly jutalomjátéka.

Válás után

vagy Oh azok az anyósok!

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Alexandre Binon és Antory Mars.

Személyek.

Duval Henri — — — — — Halasi Béla
Bourganouf — — — — — Fűredi Károly
Champeux — — — — — Nád-si József
Corbulon — — — — — Havasi Ferenc
Bonivardné — — — — — Termessi Gizella
Diana, leánya Henri neje — — — — — Tuboly Clementin
Gabrielle, Bourganouf leánya — — — — — Bares Aranka
Victorie, szobaleány — — — — — Biró Irén

Az első és második felvonás között Kakuk dal magán műének Ábtól. „Ha ő nevet“ műdal Lövéti énekli Hukstedt Irén. A második és harmadik felvonás között „Tavassz fakadása“ Becker Reinholdtól, „ajánlás“ Schumanntól, énekli Noker János ur.

Kedde este 7 1/2 órakor.

Hirdetések
felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Hirdetések.

18221. szám 1897.

1071.-8.1

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Komlós községben ujonnan rendszerezett segédjegyzői állásra — mely évi 400 frt fizetéssel van összekötve — pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzam folyó évi december hó 15 ig betérjesszék, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Zsombolyán, 1897. évi december hó 3-án.

Fóris József,
főszolgabíró

A központi szolgabírói hivataltól.

15033. szám. — 1897.

1078-8.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye központi járásába kebelezett Torontál-Erzsébetlak községben megüresedett irnoki állásra pályázatot hirdetek. A javadalmazás 360 frt.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1897. évi december hó 15-ig hivatalomhoz betérjesszék.

Nagybecskereken, 1897. november 30-ikán.

Daniel,
főszolgabíró.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közzvénynél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ vedjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

996-33.5

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására adni, hogy kitünő

reggeli süteményt,

karlsbadi kétszersültet,

ugyszintén elsőrendű kitünő tea-süteményt, rozs- és hazikenyeret készítek és házhoz szállítok.

Tisztelettel

Eckstein Hermann,

a Korona-szállóval szemben.

1065-32

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor •
• Sherry •
• Madeira •
• Marsala •
• Malaga •

Tarragona s. a. l.
Legjobb

bevásárlási forrás

Raktár:

Ro'sa Ignác

urnai

Nagy-Becskereken.

(690-20.18)

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

Magyar királyi marhasó

métermázsánként 6 frt 90 kr.

841-52.86

Trachit törtkövek kövezésre.

19-25.22

!Pénz!

földekre és házakra

a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magánorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igervények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

Női és leánygallérok, legújabb divatnak nagy választékban. Legolcsóbb bevásárlási forrás Délmagyarországon Kovács Gedeonnál Nagybecskereken. — Szabott árak. (862/b-86)